

ЧЕРВЕНЬ 2025 р.

6

ВЕСЕЛКА

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

ЧЕРВЕНЬ

Ходить літо
Білим світом
Від двора і до двора,
А за літом –
Червень слідом
Спілі ягоди збира.

Л. Голота

Червень

Червень – це черешні,
Стигли, соковиті,
Це – червоні вишні,
Солодом налиті.

Розмалуй.

М. Пригара

Ходить червень

Ходить червень і гладить колосся,
Чи в ньому зерно налилося?
І дзвенять колосочки до нього:
– Дай нам сонця й дощу золотого.

М. Познанська

Червень

В золотій хустинці
Дорогі гостинці
Червень нам приніс,
Ягоди-суніці
В лісі у травиці
Розсипає скрізь.
І чомусь здається –
Все навкруг сміється:
Луки, гай, ріка.
Ловимо в долоні
Промінці червоні –
Ой, теплінь яка!

Оксана Кротюк

Зайчиків борщ

Хмари грізно насупились,
З неба сіється дощ.
Вся левада захлюпалась –
Зійде щавлик на борщ.

Позбігалися зайчики,
Стали дощик хвалить!
– Поливай, поливайчику! –
Будем борщик варить.

Наталія Замрія

Якби

Літо – квіти, літо – вітер,
Літо – річка, сонце, ліс!
От якби-то красне літо
Рік для нас не раз приніс!

Наталія Замрія Приходить сон

Приходить сон у ліжку,
Читає сонну книжку.
Читає-позіхає,
А їй кінця немає.
Ось сон уже втомився,
Заснув – і нам наснився!

На обкладинці журналу ма-
люнок Миколи Баликіна.

«Мова вмирає, коли наступне покоління втрачає
розуміння значення слів.»

(Василь Голобородько, український поет.)

Чи знаєте ви, що...

Розмалюй.

Лідія Кир'яненко

**Червень в літо поверта
Відбуяв квітучий травень,
червень в літо поверта.
Пташеняток у гніздечку
ще лякає висота.**

**Але скоро вже крилята
підростуть в них – і тоді
закружляють у повітрі,
як листочки по воді.**

**На грядках, немов рубіни,
виграють суниць ряди.
Соком повняться
під сонцем,
наливаючись, плоди.**

Найдовші слова української мови

Виявляється, зафіксовано три найдовші слова української мови: Це слово «дихлордифенілтрихлорметилметан», яке містить у собі 30 літер. Це повна назва хімікату, який використовують для боротьби зі шкідниками – з комарами, сараною, різноманітними шкідниками рослин. Раніше цей інсектицид широко використовували в побуті та в господарстві. Звісно, вимовляти «дихлордифенілтрихлорметилметан» дуже складно, тому в повсякденній практиці застосовувався спрощений варіант – ДДТ («дуст»). Через свою шкідливість і здатність накопичуватися в організмі людей і тварин у багатьох країнах цей хімікат заборонений.

Найдовше українське слово, яке зафіксоване у Книзі рекордів України, містить 31 літеру. Це слово

«рентгеноелектрокардіографічного».

Згадується й інше найдовше слово української мови довжиною у 38 літер – це слово «афторсульфонилоксиданканперфторкарбонова кислота». Зазначена фраза з цим словом згадувалася в одному з випусків журналу «Хімічна промисловість України».

Найдовша аббревіатура в українській мові містить аж 11 літер. Це ЦНДП-ТЕДМТП, що розшифровується як «Центральний науково-дослідний інститут інформації і техніко-економічних досліджень з матеріально-технічного постачання».

Найбільше слів в українській мові починається на літеру П. Стосується це, зокрема, і прізвищ. Найменш уживаною є літера «ф», її вживають переважно в запозичених словах. Найбільше синонімів має слово «бити» – аж 45.

Володимир Забаштанський

Як нема без зірок небозводу

**Як нема без зірок небозводу,
Як блакиті без сонця нема,
Так і мови нема без народу,
І народу без мови нема.**

*«Рідна мова дається народові Богом, чужа – людьми,
її приносять на вістрі ворожих списів.»*

(Василь Захарченко, український письменник.)

Ура-а-а-а ...

У СВІТІ КАЗОК

Народні казки – це мудрість поколінь, передана крізь образи тварин та алегорії, що вчать добру, чесності й кмітливості. Казки про тварин завжди цікавили дітей своєю казковою атмосферою, яскравими персонажами та простими, але важливими життєвими уроками. Через пригоди та характери звірів дитина дізнається, що таке дружба, взаємоповага та відповідальність.

Саме тому народні казки є важливим елементом виховання та розвитку емоційного інтелекту малечі.

Вовк під вікном

(Українська народна казка)

Голодний вовк шукав собі здобичі. Забрів у село, куди не поткнеться – скрізь ворота заперті і собаки дуже злі. Вовк з досади підійшов до крайньої хати, став біля вікна і слуха. На цю пору в хаті дитина репетувала і вередувала. Мати сиділа біля неї, забавляла її. Скільки вона не панькалася з нею, нічого не могла заподіяти, дитина не переставала плакати. Баба тоді почала дитину лякати, щоб вона од страху утихомирилась:

– Цить, не плач, а то зараз оддам вовкові. Зараз замовчи! Вовк, возьми Гришу, іди, на, возьми його!

Вовк зрадів, уже налагодивсь був їсти дитину, думав, що баба подасть йому у вікно. Дитина злякалась, замовкла, тільки зрідка схлипувала, а баба почала його утішати:

– Гриша – умничок, він не буде плакати, я його не оддам вовкові. Ми вовка прогоним. Іди геть, вовк! Гриша плакати не буде. Іч який, він хоче Гришу з'їсти. Тікай, вовк, од нас, а то як

візьму кочергу, так всю голуву розщавлю!

Вовк злякався, побіг од хати і дума собі:

– Нема тепер в світі правди; кажуть, що люди розумні, а ніколи не роблять того, що кажуть. Кажуть одно, а роблять, навпаки, зовсім інше.

Розмалюй.

Тамара Коломієць

Червень

Ходить літо
Білим світом
Від двора і до двора,
А за літом –
Червень слідом
Спілі ягоди збира.
І солодкі, і червоні
Обриває тут і там,
Не сороці, не вороні –
Куштувать дає шпакам.
– Ну, які вони? – питає.
Чи сподобались, чи ні?
І збирає-вибирає
Найспіліші та смачні
У найбільший козубок
Для малят, для пташок,
Запашні та соковиті –
Щедрим сонечком налиті.

Сельма Лагерлеф

Дивовижні мандри Нільса з дикими гусьми

Уривок

У маленькому шведському селі Вестменхег жив колись хлопчик на ім'я Нільс. З виду – хлопчик як хлопчик. Та годі з ним було раду дати.

На уроках він ловив їав і хапав двійки, в лісі руйнував пташині гнізда, гусей у дворі дражнив, курей ганяв, кидав у корів камінці, а кота смикав за хвіст, наче хвіст – це мотузка від дверного дзвоника.

Так прожив він до дванадцяти років. І тут трапилася з ним незвичайна пригода.

Ось як воно було насправді.

Якось у неділю батько з матір'ю зібралися на ярмарок у сусіднє село. Нільс не міг дочекатися, поки вони підуть.

«Ішли б швидше! – думав Нільс, поглядаючи на батьківську рушницю, що висіла на стіні. – Хлопці, коли побачать мене з рушницею, від задрожів луснуть».

Але батько наче відгадав його думки.

– Дивися, з дому ані руш! – попередив він. – Відкривай підручника і берися за розум. Чуєш?

– Чую, – відповів Нільс, а про себе подумав: «Отакої, витрачатиму недільний день на уроки!»

– Вчися, синку, вчися, – сказала мати.

Вона навіть сама дістала з полиці підручник, поклала на стіл і присунула крісло.

А батько відлічив десять сторінок і суворо-пресуворо наказав:

– Щоб до нашого повернення все напам'ять знав. Сам перевірю.

Нарешті батько з матір'ю пішли.

«Добре їм, бач як весело крокують! – важко зітхнув Нільс. – А я наче в мишоловці з цими уроками!»

Але що вдієш! Нільс знав, що з батьком жарти погані. Він знову зітхнув і всівся за стіл. Щоправда, дивився він не так у книжку, як у вікно. Адже це було куди цікавіше!

За календарем був іще березень, але тут, на півдні Швеції, весна вже долала зиму. У канавах весело виблискувала вода. На деревах набубнявіли бруньки. Буковий ліс розпрямив свої гілки, заклакці в зимові холоди, і тепер тягнувся догори, неначе хотів дістатися до голубого весняного неба.

А під самісіньким вікном поважно розгулювали кури, стрибали і билися горобці, у скаламучених калюжах хлюпалися гусаки. Навіть корови, замкнені у хліву,

Сельма Лагерлеф (1858-1940) – шведська письменниця. Перша жінка-письменниця, відзначена у 1909 році Нобелівською премією з літератури.

відчули весну і мукали на всі голоси, наче просили: «Ви-ипустіть нас, ви-ипустіть нас!»

Нільсу теж хотілося і співати, і кричати, і чалапати по калюжах, і битися з сусідськими хлопчиками. Він з досадою відвернувся від вікна і втупився в книжку. Але прочитав він не багато. Букви стали чомусь стрибати перед очима, рядки то зливалися, то розбігалися... Нільс і сам не помітив, як заснув.

Хтозна, можливо, Нільс так і проспав би весь день, якби його не розбудив шурхіт.

Нільс підвів голову і насторожився.

У дзеркалі, що висіло над столом, відбивалася вся кімната. Нікого, крім Нільса, в кімнаті немає... Все начебто на місці, все гаразд... І раптом Нільс ледь не зойкнув! Хтось відкрив віко скрині!

ВЕЛИЧНА СИЛА ХУДОЖНЬОГО СЛОВА

*«Ну що б, здавалося, слова...
Слова та голос – більші нічого,
А серце б'ється – ожива,
Як їх почує!..*

(Тарас Шевченко)

Мова – перлина душі. Мова – це серце нації. Яка ж багата рідна мова! Який чарівний світ у ній. І до таких міркувань нас веде 63-ій Фестиваль драми і художнього слова О. Духновича, який відбувався 20-21 травня цього року в Пряшеві.

Свій хист у читанні художнього слова показало понад 50 учасників. Тут можна було зустріти учнів, студентів з Пряшева, Михайловець, Орябини, Ублі. В огляді взяли участь і читці-декламатори з України, які опинились в Словаччині у зв'язку з російсько-українською війною.

Складовою фестивалю були й виступи Коломийського академічного обласного українського театру ім. І. Озаркевича, Для дорослого глядача показав комедію М. Старицького «За двома зайцями», для юного глядача музичну казку «Попелюшка». Виставою «Тарас Шевченко» присутніх порадували й виконавці Української недільної школи з Кошиць.

Цьогорічний Фестиваль драми і художнього слова ім. Олександра Духновича відкривав голова Центральної ради Союзу русинів-українців СР Павло Богдан.

3 ПОШТОВОЇ СКРИНЬКИ

Василь Сухомлинський

Яблунька і літо

Юрко й Мишко весною посадили біля школи яблуньку. І домовились на канікулах будуть навідуватися до школи й поливати її. Скажімо, так: сьогодні поливатиме Юрко, завтра Мишко, потім знов Юрко, потім Мишко. Ростиме собі яблунька – сил набиратиметься.

Настали канікули.

«Сьогодні мені поливати яблуньку... – подумав Юрко. – Та хіба їй що станеться, як один день не полити? Завтра прийде Мишко й полє...» Настав Мишків день. Далеченько жив Мишко від школи. Він собі й подумав: «Учора ж поливав яблуньку Юрко... Нічого їй не станеться, як один день не полити. Завтра знову Юрків день, він трохи ближче від школи живе, хай собі й поливає».

Минали дні, Юрко надіявся на Мишка, а Мишко на Юрка.

Кілька днів яблуньку ніхто не поливав.

А щодня приходив до школи Андрійко, що вже тепер другокласник. Він годував рибку у шкільному акваріумі. Бачить хлопчик, ніхто яблуньки не поливає, ось-ось засохне. Він і став її щодня напувати. Зеленіє яблунька, сил набирається.

От і перше вересня. Прийшли діти до школи. Не терпиться Юркові узнати: а чи поливав же Мишко?

І Мишкові хочеться дізнатися: чи Юрко поливав?

Почимчикували хлопці до яблуньки. Ідуть і мовчать. А як побачили, що вона зеленіє, кожен із них горів од сорому й потупився в землю. Бо кожен думав: «Це ж тільки я не поливав, а товариш мій поливав».

Так і стояли хлопці перед яблунькою, схиливши голови, аж поки пролунав дзвінок.

Анатолій Качан

Спати я не хочу

(Вірш-безконечник)

Спати я не хочу,
Що мені робити?
Буду до півночі
Думати про жито:

Буду уявляти,
Як воно хитається,
Як рум'яним сонцем
Колос наливається

Спати я не хочу.
Знову, як і вчора,
Буду до півночі
Думати про море:

Буду уявляти,
Як воно хвилюється,
Як щасливі чайки
З хвилями цілуються.

Спати я не хочу,
Що мені робити
Буду до півночі
Думати про жито...
І так далі.

Оксана Кротюк

Місяць-ліхтарик

Сплять ведмедики в лісі,
Сплять горобчики вф стрісі,
Закуняв на листочку комарик,
А над ними завис
Двома ріжками вниз
Срібний місяць-ліхтарик.

Ура-а-а-а ...

Олег Погинайко

Літо

Ось і літо прийшло. Тепле, веселе. Дружно гудять бджоли, ніжно колишуться трави, колосяться на полях хліба.

Саме у цю пору ліс жив небаченим життям. Велика лісова галявина, які ніби ще недавно була вкрита маленькою травичкою, квітувала. Яких тільки рослин на ній не було: ромашка, звіробій, полин, м'ята, дзвіночки, материнка, люцерна. Великий – великий килим нагадувала вона.

Вухастих любив її. А ще більше любив літо за найдовші у році дні, за чарівні медові аромати, які постійно можна було відчувати у повітрі.

Цікавим було все.

Навіть дощик, який зволожував землю. М'який, лагідний він ніколи і нікого не ображав. І це розуміли навіть рибки, які жили у ставку.

А грибочки? Один за одним з'являлися вони; маленькі і великі, подібні на хатинки під якими можна сховатися, відпочити.

Літо. Час ягід. Дозріває сунічка, приваблює чорним кольором черемха. Смак її терпкий, але дуже смачний.

Пливуть і пливуть по небу хмарки. Кличуть у подорож, у країну, що називається просто, – літо.

Розмалюй.

Л. Новикова

Літо

За крутими берегами
Пахне сіно полями,
На ромашці бджілка спить,
З неба капає блакить.

Явори лоскоче вітер,
Розплітає вербам віти,
Літо шепче до води:
– Я прийду іще сюди.

Анатолій Камінчук

Телефон

Кіт Мартин і слон Мирон
Вдвох зробили телефон,

Цілу ніч і цілий день
Чути в хаті: «Дзінь-дзелень!»

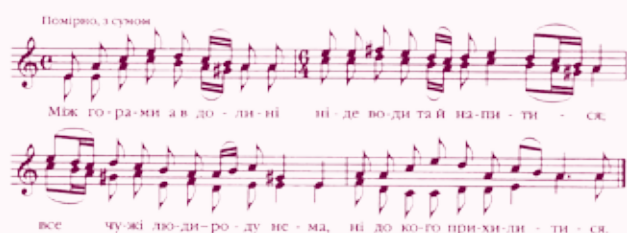
Дзвонить лев, ведмідь, куниця,
Заєць, вовк, їжак, лисиця.

Дуже раді кіт і слон,
Що зробили телефон.

Між горами а в долині

Між горами а в долині
Ніде води та й напиться;
Все чужі люди – роду нема,
Ні до кого прихилитися.

Прихилюся до яблуньки,
А яблунька – то не матінка:
Шумить, гуде, гілля ломить,
А до ммене не говорить.

Прихилюся до дубочка,
А дубочок – то не батенько:
Шумить, гуде, гілля ломить,
А до мене не говорить.

Прихилюся до явора,
А яворко – то не братичок:
Шумить, гуде, гілля ломить,,
А до мене не говорить.

Прихилюся до берези,
А береза – то не сестронька:
Шумить, гуде, гілля ломить,
А до мене не говорить.

ЗНАЙОМТЕСЬ:

з письменником

Жуль Верн

Жуль Габрієль Верн (фр. Jules Gabriel Verne; 8 лютого 1828, Нант, Французьке королівство – 24 березня 1905, Ам'єн, Французька республіка) – французький письменник, автор пригодницьких романів. Разом із Гербертом Уеллсом вважається засновником жанру наукової фантастики.

Розпочинав з написання театральних п'єс, що не користувалися особливим

успіхом до 1863 року, коли видавець П'єр-Жуль Етцель опублікував його перший роман «П'ять тижнів на повітряній кулі». Цей твір, разом з наступним – «Подорожі і пригоди капітана Геттераса», започаткував серію Незвичайних подорожей, що включає загалом 62 романи та 18 оповідань і повістей.

Дія романів Ж. Верна, завжди дуже добре оформлених, як правило, відбувається у другій половині XIX ст. Вони є як винятково пригодницькими – «Діти капітана Гранта» (1868), «Навколо світу за вісімдесят днів» (1873), «П'ятнадцятирічний капітан» (1878), та ін., так і науково-фантастичними – «Із Землі на Місяць» (1865), «Двадцять тисяч лье під водою» (1870 г.), «Робур-Завойовник» (1886), тощо.

Окрім романів, він створив багато п'єс, новел, автобіографічних розповідей, віршів, пісень; наукових, художніх та літературних праць. За його творами знято численні кіно- і телефільми, вони стали основою коміксів, п'єс, музики та відеоігор.

Жуль Верн має популярність у всьому світі; згідно з Index Translationum від ЮНЕСКО, в цілому здійснено 4751 переклад його творів, це другий результат за кількістю перекладів авторів іноземними мовами після Агати Крісті.

Ура-а-а-а ...

Жуль Верн

Замок в Карпатах

Уривок

За кілька хвилин новина, принесена вівчарем, поширилась на все сільце. Дядько Кольтц із дивовижною руркою в руці, Нік і Миріота зайшли в будинок. На вулиці стояв Фрік, оточений двома десятками чоловіків, жінок і хлоп'ят. До них приєдналося кілька циган, таких же допитливих, як і селяни. Всі розпитували вівчаря, і він відповідав з почуттям власної гідності.

– Так! – повторював він. – У замку дим... І він снуватиметься доти, поки не залишиться жодного каменя.

– Хто ж міг там запалити? – спитала, сплеснувши в долоні, стара жінка.

– Біс, – одповів Фрік, – а він уміє краще підтримувати вогнища, ніж гасити їх.

Кожен запевняв, що відрізано бачить вогонь, хоча на такий відстані незброєним оком розгледіти його несила.

Враження, викликане подією, було незвичне, та воно й зрозуміло. Хай читач уявить собі стан розуму марновірних жителів Версти, й він збагне все подальше. Я, певна річ, не закликаю вас вірити в надприродне, але прошу пам'ятати, що населення було безмежно забобонне. Страх, навіюваний необжитим замком, мав перекинутися на жах з однією лише думкою, що там живуть химери.

У Версті, звісно, існував свій клуб, куди на дозвіллі селяки збиралися поговорити про се про те; це був головний і, власне кажучи, єдиний готель, який утримував єврей Йона, добрий чоловік років шістдесяти, із симпатичним, доволі класичним обличчям.

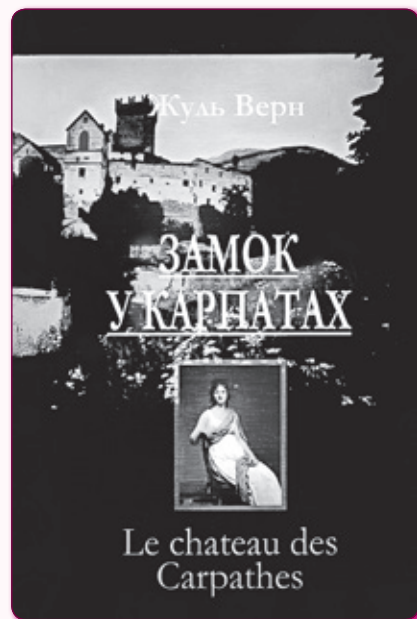
Він охоче позичав нужденним невеличкі суми, не вимагаючи великої застави й надмірних відсотків, але любив, щоб йому платили в точно «визначений термін».

Дай Боже, щоб усі, що живуть у Трансильванії, євреї були такі поступливі, як шинкар Йона.

На жаль, такий Йона – рідкісний виняток. Його одноплемінники й товариші за професією, – адже всі вони шинкарі, – працюють лихварями й загрожують пустити з торбами румунського селянина.

Потроху ґрунти корінних жителів переходять до рук зайд. Євреї-лихварі, не отримуючи вчасно відсотків, заволодівають заставленими маєтками, й Бог відає, чи не виявиться обітована земля не в Іудеї, а в Трансильванії?

Готель «Король Матвій» містився навпроти будинку судді в маленькій, старій, почорнілій од віку однарусній споруді, дуже гарній збоку завдяки навколишній зелені. В першій великій кімнаті стояли

З особливою цікавістю читач твору «Замок у Карпатах» дізнається про те, як для мешканців Карпат ХІХ століття здавалося чудом, містикою, «нечистою силою» те, що нині відоме в найвіддаленіших куточках планети як «побутова техніка».

Дослідники твердять, що під час пізнавальних мандрівок колишньою Угорщиною письменник заблукав аж у Трансильванію. Сліди письменника можна знайти і в Закарпатській Україні на замку Невицьке, поблизу Ужгорода. Саме опис цього замку найбільше збігається з «таємничим замком» у Карпатах.

столи й лави, шинкваси зі стравами й пляшками та конторка, за якою поважно сидів Йона.

Два вікна з фасаду виходили на терасу; із двох інших, на протилежній стіні, одне було суцільно укрите диким виноградом і не пропускало світла, з другого ж відкривався чудовий краєвид на нижню долину Вулкану з гучним водоспадом Наяд.

*Переклад з французької
Миколи Шудрі.*

Куточок кулінарії

Пиріжки з яйцем по-азербайджанськи

Інгредієнти:

борошно 330-350
молоко 150-180 мл
яйця 5 шт.
олія 1 ст. л.
зелень пучок
сир (сулугуні або моцарела)
150 г
свіжий томат 1 шт.
огірок свіжий 1 невеликий
часаник

Приготування:

1. Готуємо тісто

Нам знадобляться: борошно, молоко, 1 яйце, сіль на кінчику ножа й олія. Борошно просіваємо. Молоко підігріваємо до кімнатної температури, додаємо в нього яйця, олію та сіль, перемішуємо до однорідності й повного розчинення солі. Отриману суміш порціями додаємо в просіяне борошно, замішуючи круте тісто. Тісто залишаємо відпочивати на 20-30 хвилин.

2. Готуємо начинку

Яйця (4 штуки) – відварити круто.

Візьміть середній пучок зелені, обирайте ту, що полюбляєте, підійдуть кріп, петрушка, кінза, зелена цибуля, шпинат, спробуйте додати трохи м'яти й базиліка. Трохи зелені відкладіть на соус. Зелень ретельно промиваємо, щоб не було піску, видаляємо тверді стебла, нарізаємо не дуже дрібно, як на окрошку або зелений борщ.

Яйця і томат нарізаємо кубиком, змішуємо із зеленню, заправляємо сіллю й меленим перцем. Сир натираємо на тертку.

3. Приготування пиріжків

Розігріваємо сковороду з плоским дном, ставимо вогонь на 4 з 9, злегка змащуємо олією й укладаємо сформовані пиріжки. Обсмажувати пиріжки потрібно до рум'яного кольору. Готові гарячі пиріжки можна змастити вершковим маслом вже на тарілці.

4. Приготування соусу

Смакуватиме соус на основі сметани, йогурту або кефіру.

Нам знадобляться 100 г обраного продукту. Зелень, відкладену раніше, нарізаємо якомога дрібніше. На тертці натираємо зубок часнику й шматочок огірка (не більше однієї столової ложки огірка в тертому вигляді). Змішуємо сметану, часник й огірок, солимо і перчимо до смаку.

Пиріжки прийнято подавати з соусом або запивати айраном.

Розмалюй.

Василь Голобородько

Дощ

Цибатий дощ
місить по калюжах грязь
на гнізда ластівкам.
До річки бігає –
одна нога тут, друга там, –
по воду, щоб поливати копицю сіна,
аби мак, бува, не запалив її.
І, стомлений, лягає у траву
коло самих корінців.

Розмалюй.

В. Кравчук

Коники, коники
Весело сюрчать.
Літечко, сонечко
Вибігли стрічать.

Жайворон із дзвоником
Із синяви – дзелень!
Весело коникам
Шле пісні весь день.

Коники, коники,
В квітах і в траві
Літечка дзвоники
Чуємо живі.

Синіми росами
Ранок вмив лице,
Жито покосами
Хилить вітерцем.

Коники, коники
Весело сюрчать.
Літечко, сонечко
Раді зустрічать.

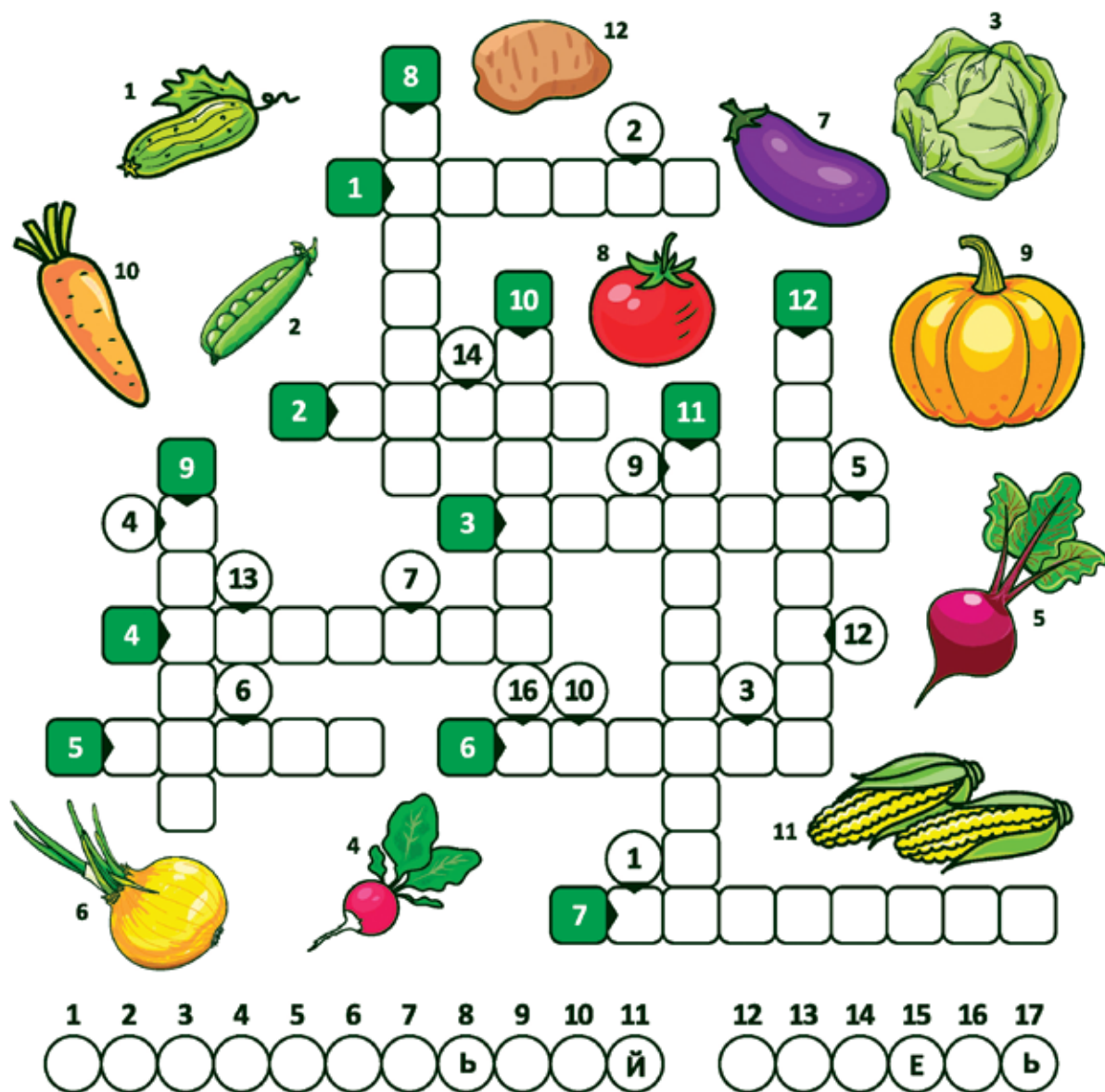
Ура-а-а-а ...

ОВОЧІ

КРОСВОРД

Подивись на малюнки та впиши назви овочів у відповідні клітинки кросворда

Впиши букви та дізнайся назву зашифрованого овочу